

ΜΕΘΗΛΙΚΙΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Αλεξάνδρου Μ. Σταυροπούλου

Ο άνθρωπος καθημερινά ακούει χίλιες δυο συμβουλές. Συνήθως αποφεύγει να τις ζητάει ή κι αν τις ζητήσει κάνει τελικά του «κεφαλιού» του! Παρ' όλα αυτά υπάρχουν σήμερα πάμπολλες υπηρεσίες παροχής συμβουλών. Στη σοφία τους οί λαοί είχαν πάντοτε ένα αποθεματικό συμβουλών που ως παροιμίες ή γνωμικά λειτουργούσαν θετικά και επανέφεραν τον άνθρωπο να λειτουργήσει με σωφροσύνη, να κάνει δηλαδή αυτά που πρέπει, όταν πρέπει (Σταυροπούλου 2008, σ. 88 κ.έ.). Σε στίχους και κείμενα που σφύζουν από σοφία και εκφραστική αρτιότητα προβάλλουν τα πρόποντα στον καιρό τον πρόποντα, ακόμα κι όταν ο καιρός δεν... επιτρέπει. Ακόμα κι όταν η περιορούσα ατμόσφαιρα μας προτρέπει με στίχους γνωστού τραγουδιστή να έχουμε «γραμμένα στα παλιά μας τα παπούτσια του κόσμου τα πρέπει, τα θέλω, τα μή».

Είναι φορές που διερωτώμαι αν αυτά τα πρέπει του κόσμου διαφοροποιούνται σύμφωνα με το αν ανήκουμε εξελικτικά σε διαφορετικές φάσεις ηλικίας, σε διαφορετικά φύλα, κοινωνικές ομάδες, πολιτισμούς. Παρ' όλες τις ύφιστάμενες ατομικές διαφορές και την εξατομικευμένη εφαρμογή των γενικών αρχών και αξιωμάτων, πιστεύω ότι υπάρχουν περιθώρια μιᾶς «κατηγορικής προστακτικῆς» και γενικευμένης εφαρμογῆς αποσταγμένης σοφίας στη βιοτή των ανθρώπων κατά τις μεθελικιώσεις στη διάρκεια τῆς ζωῆς τους. Ἐπιτυχέστερη διατύπωση δὲν θὰ εὔρισκα γιὰ τὴν ἀντιστοιχία ἡλικιῶν καὶ τῶν ἐκάστοτε συνιστωσῶν τους ἀπὸ αὐτὴ πού παρουσιάζεται σὲ παραινετικὸ ἀρχαῖο ἑλληνικὸ κείμενο (Λαζάρου 2016, σ. 100).

Παῖς ὧν κόσμος γίνου,
ἡβῶν ἐγκρατής,
μέσος δίκαιος,
πρεσβύτης εὐβουλος,
τελευτῶν ἄλυπος.

Σὰν νότες πάνω σὲ μουσικὸ πεντάγραμμο ἤχουν οἱ ἀρετὲς πού πρέπει νὰ κοσμοῦν τὴν περίοδο εισόδου μας σὲ κάθε νέα ἐνηλικίωση. Σὰν ἡ συμβουλή μιᾶς ἡμέρας νὰ ἀφορᾷ ὅλη μας τὴ ζωὴ. Οἱ ἀρετὲς δὲν εἶναι

γενικές και άοριστες αλλά έν-υπόστατες. Ὁ παῖς νὰ εἶναι κόσμιος, ὁ ἔφηβος ἐγκρατής, ὁ μεσήλικας δίκαιος, ὁ γέροντας σώφρων, κι αὐτός πού πλησιάζει στο τέλος του νὰ μὴ λυπᾶται. Τὸν δρόμον τετέλεκε. Ἀπὸ ἡλικία σὲ ἡλικία ὠριμάζει καὶ τὴ βιώνει καθὼς πρέπει καὶ ταιριάζει.

Παραστατικὴ ζωγραφικὴ ἀπεικόνιση τῶν ἐξελικτικῶν φάσεων τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου (ὁ τροχὸς τοῦ χρόνου) βρίσκεται στὸν ἐν Μηλεαῖς Ἰ. Ν. Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Πηλίου (Παπαθεοδώρου 2009, Μπίστικα 2010).

Μπορεῖ ἀκόμα ὁ ἀνθρώπος νὰ βιώσει τὸ πέρασμά του ἀπὸ ἡλικία σὲ ἡλικία ἔτσι ὥστε νὰ ἔρχεται «εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ» (Ἐφεσίους 4, 13). Καθὼς μᾶς ἐπισημαίνει ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Σιναΐτης: «Πᾶς τις ὀφείλει ὁ βαπτισθεὶς ἐν Χριστῷ, τὰς μεθελικιώσεις πάσας τὰς ἐν Χριστῷ φθᾶσαι· καὶ ταύτας εὐρεῖν καὶ μαθεῖν δύναται» (σύλληψις, γέννησις, βάπτισις, μεταμόρφωσις, σταύρωσις, ταφή, ἀνάστασις, ἀνάληψις). Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο καὶ ἡ πίστη μας θὰ συνακολουθεῖ σ' αὐτὴ τὴν ἐνηλικίωση καὶ θὰ ὠριμάζει (Χριστοδούλου 2015, σ. 91 κ.έ.).

Βιβλιογραφία:

- Γρηγορίου του Σιναΐτου, *Περί μεθελικιώσεων*, Φιλοκαλία τ. Δ', Έκδ. Αστήρ, σ. 63.
- Λαζάρου Αχ. Γ., «Η οίκουμενική διάσταση τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας. Τὸ παράδειγμά τῆς Claire Préaux»· περ. Ἀκτίνες 79^ο, Μάιος – Ἰούνιος 2010, ἀρ. 757, σ. 99-104.
- Μπίστικα Ἐλένης, Βιβλίο-προσκύνημα στὸν ναὸ τῶν Ταξιαρχῶν στὶς Μηλιές Πηλίου, *Ἡ Καθημερινή*, 9-1-2010, σ. 2.
- Παπαθεοδώρου Νικολάου Αθ., *Ὁ ναὸς τῶν Ταξιαρχῶν στὶς Μηλιές τοῦ Πηλίου*, Μηλιές 2009.
- Σταυροπούλου Α. Μ., *Ποιμαντικὴ Γάμου καὶ Οἰκογενείας*, Έκδ. Ἀρμός, Ἀθήνα 2008, 180 σ.
- Χριστοδούλου Βασιλείου (π.), *Μείνε μαζί μας, βράδιασε*. Παρατηρώντας τὴν πρὸς Ἐμμαοὺς πορεία σὲ μία σύγχρονη ὁδὸ, Έκδ. Γρηγόρη, Ἀθήνα 2015, 181 σ.